

POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gersdorf (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z odwołania C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

z udziałem zainteresowanych: [...]

o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 maja 2010 r.,

zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 15 grudnia 2009 r.,

1. oddała zażalenie,

**2. nie obciąża pozwanego organu rentowego obowiązkiem
zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz
odwołującego się.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2009 r., Sąd Apelacyjny, Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił skargę kasacyjną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, od wyroku tego Sądu z dnia 21 lipca 2009 r.

W skardze kasacyjnej skarżący ostatecznie oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 2.354.423,90 zł. Wartość ta, wynika, zdaniem ZUS z faktu, że zakwestionował sposób obliczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie

społeczne (przez wliczenie wartości bonów finansowanych z funduszu świadczeń socjalnych) w odniesieniu do wszystkich 510 pracowników C., w tym zainteresowanych występujących w niniejszej sprawie.

Na wezwanie Sądu skarżący wskazał, że w odniesieniu do występujących w sprawie zainteresowanych [...] wartości zaległości składkowe wynosiły odpowiednio 46,86 zł, 1.021,82 zł, 93,31 zł i 280,99 zł.

Wobec tego Sąd Apelacyjny zaskarżonym postanowieniem odrzucił skargę kasacyjną podnosząc, że łączna wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie nie przekracza 10.000 zł, a sprawa nie ma charakteru sprawy o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia.

Zażalenie od tego orzeczenia wywiódł pełnomocnik ZUS wskazując, że rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie będzie miało znaczenie bezpośrednie dla innego toczącego się postępowania – postępowania, w którym zaskarżona została jedna decyzja ZUS odnosząca się do płatnika. Zdaniem skarżącego także w niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia powinna stanowić kwotę wszystkich obciążeń, nałożonych na płatnika. Ponadto wskazano w zażaleniu, że sprawa w istocie nie jest sprawą o zapłatę a o ustalenie podstawy wymiaru składek.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie znajduje uzasadnionych podstaw.

Regulacja procesowa wartości przedmiotu zaskarżenia stanowi pochodną wartości przedmiotu sporu. Zgodnie z art. 19 k.p.c. wartość przedmiotu sporu stanowi dochodzona w tym postępowaniu kwota pieniężna. Wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym i odpowiednio kasacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.) nie może być wyższa niż wartość przedmiotu sporu. Wartość ta pozostaje ściśle związana z konkretnym postępowaniem sądowym jako wypadkowa wartości dochodzonego roszczenia. Tymczasem skarżący pragnąłby wywieść, że wartość dochodzoną w niniejszym postępowaniu należy oceniać wedle kryterium z innego postępowania. Działanie takie nie ma żadnej racji bytu. Wobec braku formalnego, procesowego, związku między tymi postępowaniami Sąd Najwyższy nie dostrzega możliwości przenoszenia do niniejszego postępowania tej, wyższej wartości.

Nie poddaje się ocenie Sądu Najwyższego w ramach niniejszego postępowania zażaleniowego celowość i zasadność podziału postępowań, dotyczących zagadnień zaległości składowych płatnika. Nie ma także podstaw do kontroli w chwili obecnej kolejności rozpoznawania spraw (sprawy z udziałem płatnika w relacji do spraw z udziałem poszczególnych pracowników jako zainteresowanych). Wpływ rozstrzygnięcia merytorycznego, zapadłego w niniejszej sprawie na inne postępowania nie może bowiem zmienić podstawowej zasady procesowej, wiążącej wartość przedmiotu sporu (zaskarżenia) z wartością roszczenia dochodzonego w tym właśnie postępowaniu a nie w innych postępowaniach.

Sąd Najwyższy w składzie rozpatrującym niniejszą sprawę pragnie wskazać, że podobne zagadnienie rozpatrywane było przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6 października 2009 r., sygn. II UZ 33/09, niepubl. i ocenione w identyczny – jak tu - sposób. Ewentualny podział materii, rozstrzyganej decyzjami, na kilka postępowań powoduje odpowiednie dostosowanie wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia w każdym z nich. Te z kolei, „indywidualne” wartości decydują m. in. o niedopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej, jeśli nie spełniają kryterium z art. 398² § 1 k.p.c.

Jednocześnie Sąd Najwyższy dostrzega trafnie podniesiony w uzasadnieniu zażalenia problem ustalenia wartości przedmiotu sporu w niniejszym postępowaniu jako postępowaniu o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Z pewnością nie jest to bowiem, jak zauważa pełnomocnik skarżącego, sprawa o świadczenie. Z drugiej jednak strony nie można zanegować majątkowego charakteru sprawy a zatem odstąpić od ustalenia wartości przedmiotu sporu.

W sprawach majątkowych, w których nie dochodzi się konkretnego roszczenia norma art. 19 § 2 k.p.c. odsyła do kolejnych regulacji, które pozwolić mają na ustalenie wartości przedmiotu sporu (a odpowiednio stosowana – wartości przedmiotu zaskarżenia). Nie ma jednak wśród przepisów art. 20 – 24 k.p.c. takiego, który odpowiadałby sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. W związku z tym zdaniem Sądu Najwyższego należy ustalić tę wartość jako różnicę między podstawą wymiaru składek ustaloną przez ZUS w niniejszym postępowaniu z uwzględnieniem wartości bonów a podstawą

wymiaru składek, która wartości bonów nie uwzględnia. Nie można natomiast, jak to uczynił Sąd Apelacyjny, ustalać wartości przedmiotu zaskarżenia jako różnicy wartości składek opłaconych i należnych. Prowadziłoby to bowiem do ustalenia wartości przedmiotu sporu z pominięciem rzeczywistej treści sporu (spór o ustalenie a nie o zapłatę składek).

Jak wynika ze złożonego przez ZUS do akt sprawy zestawienia (załącznik do pisma procesowego z dnia 25 listopada 2009 r.) wartość różnicy między pierwotną a na nowo ustaloną wysokością podstawy wymiaru składek (w istocie wartością bonów) nie osiągała wartości wymaganej art. 398² § 1 zd. 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.